

મેટાસ્ટેટિક કેન્સર: જ્યારે કેન્સર ફેલાય છે

મેટાસ્ટેટિક કેન્સર એ કેન્સર છે જે તે જ્યાં શરૂ થયું ત્યાંથી શરીરના દૂરના ભાગમાં ફેલાયું છે. તે મૂળ કેન્સરનું નામ રાખે છે, જેમ કે મેટાસ્ટેટિક સ્તન કેન્સર. મોટાભાગના પ્રકારો માટે સારવારો છે, જે ઘણીવાર કેન્સરને નિયંત્રિત કરવા અને લક્ષણો ઢળવા કરવા પર કેન્દ્રિત હોય છે.

સરળ સમજૂતી

કેન્સર જે તે જ્યાં શરૂ થયું ત્યાંથી શરીરના દૂરના ભાગમાં ફેલાય છે તેને મેટાસ્ટેટિક કેન્સર કહેવાય છે. ઘણા પ્રકારના કેન્સર માટે, તેને સ્ટેજ 4 કેન્સર પણ કહેવાય છે. કેન્સર કોષો શરીરના અન્ય ભાગોમાં ફેલાય છે તે પ્રક્રિયાને મેટાસ્ટેસિસ કહેવાય છે.

ડૉક્ટરો મેટાસ્ટેટિક કેન્સર કોષોને માઇક્રોસ્કોપ હેઠળ જુએ છે અને તેમને અન્ય રીતે ટેસ્ટ કરે છે. કોષોમાં પ્રાઇમરી (મૂળ) કેન્સર જેવી લાક્ષણિકતાઓ હોય છે. તેઓ જ્યાં મેટાસ્ટેટિક કેન્સર મળ્યું હતું તે જગ્યાના કોષો જેવા દેખાતા નથી. તે રીતે ડૉક્ટરો કહી શકે છે કે કેન્સર શરીરના બીજા ભાગમાંથી ફેલાયું છે.

મેટાસ્ટેટિક કેન્સર તે જ્યાંથી આવ્યું તે કેન્સરનું નામ રાખે છે, તે ગમે ત્યાં ફેલાય.

નામ કેમ સમાન રહે છે

મેટાસ્ટેટિક કેન્સરનું નામ પ્રાઇમરી કેન્સર જેવું જ છે. સ્તન કેન્સર જે ફેફસામાં ફેલાય છે તે લો. તેને મેટાસ્ટેટિક સ્તન કેન્સર કહેવાય છે, ફેફસાનું કેન્સર નહીં. અને તેની સારવાર સ્ટેજ 4 સ્તન કેન્સર તરીકે થાય છે, ફેફસાના કેન્સર તરીકે નહીં.

ક્યારેક ડૉક્ટરો કહી શકતા નથી કે મેટાસ્ટેટિક કેન્સર ક્યાંથી શરૂ થયું. તે પ્રકારને અજ્ઞાત પ્રાઇમરી મૂળનું કેન્સર, અથવા CUP કહેવાય છે.

કેન્સર કેવી રીતે ફેલાય છે

કેન્સર કોષો શરીરમાં પગલાંઓની શ્રેણી દ્વારા ફેલાય છે. આ પગલાંઓમાં આનો સમાવેશ થાય છે:

1. નજીકના સામાન્ય પેશીમાં વધવું, અથવા આક્રમણ કરવું.
2. નજીકના લિમ્ફ નોડ્સ અથવા રક્તવાહિનીઓની દિવાલો દ્વારા આગળ વધવું.
3. લિમ્ફેટિક સિસ્ટમ અને લોહીના પ્રવાહ દ્વારા શરીરના અન્ય ભાગોમાં મુસાફરી કરવી.
4. દૂરના સ્થળે નાની રક્તવાહિનીઓમાં અટકવું, વાહિનીની દિવાલો પર આક્રમણ કરવું, અને તેમની આસપાસના પેશીમાં જવું.
5. આ પેશીમાં વધવું જ્યાં સુધી એક નાનું ટ્યુમર ન બને.
6. નવી રક્તવાહિનીઓ વધારવાનું કારણ બનવું. તે એક રક્ત પુરવઠો બનાવે છે, જે મેટાસ્ટેટિક ટ્યુમરને વધવું રહેવા દે છે.

મોટાભાગે, ફેલાતા કેન્સર કોષો રસ્તામાં ક્યાંક મરી જાય છે. પરંતુ જો દરેક પગલે કેન્સર કોષો માટે પરિસ્થિતિઓ યોગ્ય રહે, તો તેમાંના કેટલાક શરીરના બીજા ભાગમાં નવા ટ્યુમર બનાવી શકે છે. મેટાસ્ટેટિક કેન્સર કોષો દૂરના સ્થળે વર્ષો સુધી નિષ્ક્રિય પડ્યા રહી શકે છે, જો તેઓ ફરીથી વધવાનું શરૂ કરે તો પણ.

કેન્સર ક્યાં ફેલાય છે

કેન્સર શરીરના લગભગ કોઈપણ ભાગમાં ફેલાઈ શકે છે. પરંતુ વિવિધ પ્રકારના કેન્સર અન્ય કરતાં અમુક વિસ્તારોમાં વધુ ફેલાવાનું વલણ ધરાવે છે. કેન્સર ફેલાવાના સૌથી સામાન્ય સ્થળો હાડકું, લિવર, અને ફેફસાં છે.

લિમ્ફ નોડ્સની ગણતરી કર્યા વગર, સામાન્ય કેન્સર ફેલાવાના મુખ્ય સ્થળો અહીં છે.

- **મૂત્રાશય:** હાડકું, લિવર, ફેફસાં.
- **સ્તન:** હાડકું, મગજ, લિવર, ફેફસાં.
- **કોલોન:** લિવર, ફેફસાં, પેરિટોનિયમ.
- **કિડની:** એડ્રિનલ ગ્રંથિ, હાડકું, મગજ, લિવર, ફેફસાં.
- **ફેફસાં:** એડ્રિનલ ગ્રંથિ, હાડકું, મગજ, લિવર, બીજું ફેફસું.
- **મેલાનોમા:** હાડકું, મગજ, લિવર, ફેફસાં, ત્વચા, સ્નાયુ.
- **અંડાશય:** લિવર, ફેફસાં, પેરિટોનિયમ.
- **સ્વાદુપિંડ:** લિવર, ફેફસાં, પેરિટોનિયમ.
- **પ્રોસ્ટેટ:** એડ્રિનલ ગ્રંથિ, હાડકું, લિવર, ફેફસાં.
- **પેટ:** લિવર, ફેફસાં, પેરિટોનિયમ.

સંભવિત લક્ષણો

મેટાસ્ટેટિક કેન્સર હંમેશા લક્ષણો પેદા કરતું નથી. જ્યારે લક્ષણો થાય છે, ત્યારે તે કેવા લાગે છે અને કેટલી વાર આવે છે તે મેટાસ્ટેટિક ટ્યુમરના કદ અને સ્થાન પર આધારિત છે. કેટલાક સામાન્ય ચિહ્નોમાં આનો સમાવેશ થાય છે:

- જ્યારે કેન્સર હાડકામાં ફેલાયું હોય ત્યારે દુખાવો અને ફેકચર.
- જ્યારે કેન્સર મગજમાં ફેલાયું હોય ત્યારે માથાનો દુખાવો, હુમલા, અથવા ચક્કર.
- જ્યારે કેન્સર ફેફસામાં ફેલાયું હોય ત્યારે શ્વાસ લેવામાં તકલીફ.
- જ્યારે કેન્સર લિવરમાં ફેલાયું હોય ત્યારે કમળો (ત્વચા અથવા આંખો પીળી પડવી) અથવા પેટમાં સોજો.

સારવારના ધ્યેયો

મોટાભાગના પ્રકારના મેટાસ્ટેટિક કેન્સર માટે સારવારો છે. ઘણીવાર ધ્યેય કેન્સરની વૃદ્ધિ અટકાવીને અથવા ધીમી કરીને તેને નિયંત્રિત કરવાનું છે. કેટલાક લોકો સારી રીતે નિયંત્રિત મેટાસ્ટેટિક કેન્સર સાથે વર્ષો સુધી જીવે છે.

અન્ય સારવારો લક્ષણો હળવા કરીને જીવનની ગુણવત્તા સુધારી શકે છે. તે પ્રકારની સંભાળને પેલિએટિવ કેર કહેવાય છે. તે કેન્સર સારવાર દરમિયાન કોઈપણ સમયે આપી શકાય છે.

વ્યક્તિને કઈ સારવાર મળે છે તે ઘણી બાબતો પર આધારિત છે. પ્રાથમીક કેન્સરનો પ્રકાર. તે ક્યાં ફેલાયું છે. તેમણે ભૂતકાળમાં લીધેલી સારવારો. અને તેમનું સામાન્ય સ્વાસ્થ્ય.

કેન્સર-વિશિષ્ટ આગલા-પગલાની માર્ગદર્શિકાઓ માટે, મેટાસ્ટેટિક સ્તન કેન્સર, સ્ટેજ 4 ફેફસાનું કેન્સર, મેટાસ્ટેટિક કોલોરેક્ટલ કેન્સર, મેટાસ્ટેટિક પ્રોસ્ટેટ કેન્સર, અને ઓલિગોમેટાસ્ટેટિક કેન્સર જુઓ.

આગળ જોવું

જો કોઈ વ્યક્તિને કહેવામાં આવે કે તેમનું કેન્સર હવે નિયંત્રિત કરી શકાતું નથી, તો તેઓ અને તેમના પ્રિયજનો જીવનના અંતની સંભાળ વિશે વાત કરવા માંગી શકે છે. પેલિએટિવ કેર હંમેશા ઉપલબ્ધ છે, ભલે કોઈ કેન્સરની સારવાર ચાલુ રાખવાનું પસંદ કરે કે નહીં. તે કેન્સરના લક્ષણો અને સારવારની આડઅસરોને નિયંત્રિત કરવા માટે છે.

સંશોધકો પ્રાઇમરી અને મેટાસ્ટેટિક કેન્સર કોષોને મારવાની, અથવા તેમને વધતા અટકાવવાની નવી રીતોનો અભ્યાસ કરતા રહે છે. તે કામમાં રોગપ્રતિકારક તંત્રને કેન્સર સામે લડવામાં મદદ કરવી, કેન્સર કોષોને ફેલાવા દેતા પગલાંને અવરોધવું, અને ટ્યુમરમાં ચોક્કસ જિનેટિક ફેરફારોને લક્ષ્ય બનાવવાનો સમાવેશ થાય છે.

કેન્સર ફેલાયા પછી પણ, સારવારના વિકલ્પો છે, અને લોકોને વધુ સારું અનુભવવામાં મદદ કરવા માટેની સંભાળ હંમેશા ઉપલબ્ધ છે.

વિશ્વસનીય સ્ત્રોત પર આધારિત

આ National Cancer Institute પર આધારિત શૈક્ષણિક સામગ્રીનો સરળ ભાષામાં અનુવાદ છે. સંપૂર્ણ અને અદ્યતન માહિતી માટે કૃપા કરીને મૂળ સ્ત્રોત વાંચો. ફક્ત શૈક્ષણિક માહિતી — તબીબી સલાહ નથી. હંમેશા તમારી પોતાની કેર ટીમ સાથે વાત કરો.

National Cancer Institute: cancer.gov/types/metastatic-cancer

અપડેટ કર્યું: 2026-09-15

તમને મફત દુભાષિયો મેળવવાનો અધિકાર છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં જે હોસ્પિટલો અને ક્લિનિકો ફેડરલ ભંડોળ મેળવે છે, તેમણે તમને કોઈ ખર્ચ વિના લાયક દુભાષિયો આપવો જ પડે છે. તમે રિસેપ્શન પર અથવા તમારી એપોઇન્ટમેન્ટ પહેલાં દુભાષિયો માંગી શકો છો. તમારા માટે ભાષાંતર કરવા તમારે પરિવારના સભ્ય કે બાળકને સાથે લાવવાની જરૂર નથી.

ઓનલાઇન: cancerexplained.org/languages/gu/metastatic-cancer

cancerexplained.org પરના અંગ્રેજી લેખમાંથી અનુવાદિત. સ્ત્રોત સાથે ચકાસાયેલું સંસ્કરણ અંગ્રેજી સંસ્કરણ છે.

Educational information only, not medical advice. An AI-assisted editorial system helped prepare this page. No named medical reviewer has reviewed it unless one is listed.

કોઈ ફેરફાર વિના મફતમાં છાપી, નકલ કરી અને શેર કરી શકાય છે. પરવાનગીની જરૂર નથી. કૃપા કરીને તબીબી સામગ્રીમાં ફેરફાર કરશો નહીં. સંદર્ભ: cancerexplained.org. શૈક્ષણિક માહિતી, તબીબી સલાહ નથી.